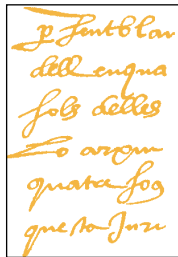

ARXIUS

B U T L L E T Í D E L

N Ú M E R O 3 1

S E R V E I D ' A R X I U S

T A R D O R D E 2 0 0 1

El 1995 l'Arxiu Central Administratiu va iniciar un procés que ha portat a presentar, primer com a Departament de Comerç, Consum i Turisme i, després, com a Departament d'Indústria, Comerç i Turisme, més de cent propostes d'avaluació i tria.

Des del 1995, els responsables del Departament han assumit que la preparació de propostes d'avaluació i tria és l'única sortida possible per solucionar el problema de la gran quantitat de documentació que el Departament gestiona. Bona part d'aquesta documentació prové de les delegacions de l'Administració perifèrica de l'Estat (Districte Miner, Delegació d'Indústria, Delegació Regional de Comerç, Delegació Provincial d'Informació i Turisme, etc.). Aquesta documentació va des del 1860 fins al 1978, encara que majoritàriament es concentra en el període 1960-1978.

L'altra part d'aquesta documentació és l'originada pel mateix Departament, des dels primers traspassos l'any 1978. Cal tenir present que hi ha unitats que generen anualment una quantitat immensa de documentació, fruit de les funcions i les tramitacions de què són responsables.

Quan es van crear els dos arxius (els arxius centrals administratius dels departaments d'Indústria i Energia, i de Comerç, Consum i Turisme, fusionats el juny del 1996), que van donar origen a l'Arxiu Central Administratiu del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme, una de les tasques primordials va ser l'organització d'aquests fons de l'Administració perifèrica de l'Estat, que estaven dispersos, conservats en molt males condicions i totalment desorga-

QÜESTIONS DE TREBALL

SET ANYS DE PROPOSTES D'AVALUACIÓ I TRIA AL DEPARTAMENT D'INDÚSTRIA, COMERÇ I TURISME (1995-2001)

suficient perquè no se solucionava el problema de la manca d'espai.

Els arxivers es van trobar en un camí sense sortida. D'una banda, no es podia eliminar cap documentació sense una resolució de la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació que n'autoritzés la destruc-

nitzats. No només s'havia d'actuar directament sobre els fons, descrivint-los a nivell de catàleg o d'inventari, sinó que s'havia d'anar més enllà, per trobar una solució definitiva. Tenir la documentació descrita ja era un gran pas, però no era

ció. D'altra banda, l'Arxiu Nacional de Catalunya només podia acceptar documentació de valor històric, és a dir, els documents que la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació hagués dictaminat com de conservació permanent. Un tercer aspecte que s'hi va afegir era el de la manca d'espai, no només per conservar degudament la documentació que hi havia, sinó també per rebre la massa ingent de documents que produïen les unitats del Departament.

Les primeres propostes es van elaborar el 1995. Van ser sis propostes que es van presentar el 5 de setembre de 1995: actes de la Comissió d'Ajuts a Comerciants, expedients d'ajuts a comerciants, Registre d'Expedients Sancionadors en Matèria de Disciplina del Mercat, expedients sancionadors en matèria de disciplina del mercat, Registre d'Expedients d'Infracció en Matèria d'Informació i Turisme, i expedients d'infraccions en matèria d'informació i turisme. En la reunió del 20 de desembre de 1995, la Comissió Nacional

S U M A R I

QÜESTIONS DE TREBALL

Set anys de propostes d'avaluació i tria al Departament d'Indústria, Comerç i Turisme

CRÒNICA

AGENDA

NOUS FONS I DOCUMENTS INGRESSATS ALS ARXIUS

NOUS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ DELS ARXIUS

BIBLIOGRAFIA

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA

El Fons documental de Ramon Xuri-guera i Parramona: la recuperació del llegat d'un escriptor català de l'exili en el centenari del seu naixement

d'Avaluació i Tria de Documentació va emetre les resolucions corresponents, que posteriorment es van publicar al DOGC núm. 2279, amb els números de taula d'avaluació documental (TAD) 112, 113, 140, 141, 144 i 145, respectivament.

Des d'aleshores, s'han presentat 108 propostes d'avaluació i tria a un ritme desigual segons els anys. El detall de les propostes presentades és:

1995 → 6 propostes
1996 → 9 propostes
1997 → 35 propostes
1998 → 15 propostes
1999 → 9 propostes
2000 → 31 propostes
2001 → 3 propostes

Aquest ritme inconstant que les xifres indiquen s'explica per la dificultat que comporta, en alguns casos, l'elaboració d'un informe jurídic o un informe complementari. Es tracta de processos laboriosos que requereixen revisions dels projectes d'informe i reunions entre els tècnics de la direcció general afectada i l'arxiver. De vegades, un mateix informe jurídic ha permès presentar més d'una proposta d'avaluació i tria, ja que es tractava de sèries relacionades.

A aquestes propostes presentades, cal sumar-hi l'elaboració de dos informes complementaris per matisar o ampliar les resolucions de la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació sobre determinades sèries.

Fins avui, el DOGC ha publicat 70 taules d'avaluació documental referides a documentació del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme.

Criteris de selecció de propostes

La selecció de les propostes que s'havien de presentar responia a diversos criteris. En primer lloc, es va cercar una rendibilitat immediata i, per tant,

es va donar prioritat a les sèries que amb poc esforç podien proporcionar un estalvi d'espai important, ja fos perquè es podien transferir a l'Arxiu Nacional de Catalunya o perquè podien eliminar-se. Els anys 1995 i 1996 l'Arxiu Central Administratiu disposava d'uns locals que s'havien d'arranjat: s'havia de millorar la seguretat d'algun dipòsit i en un altre dipòsit les condicions eren tant deficientes que s'havia d'abandonar tan aviat com fos possible. Això significava una pèrdua d'espai que, si no es compensava amb altres mesures, podia portar a la saturació de l'espai d'arxiu. Per poder guanyar espai, era més important presentar propostes d'avaluació i tria que el tractament de la documentació.

En segon lloc, es va considerar el volum de la sèrie com un element definidor de la prioritat de la proposta. Com més gran era el nombre d'expedients, més prioritat es va donar a l'elaboració de la proposta.

Hi havia altres elements a tenir en compte, un dels quals era la predisposició de la unitat a tirar endavant una proposta. Sense la col·laboració de la unitat, que en molts casos era qui preparava l'informe complementari a la proposta que descrivia el contingut de la sèrie i les seves característiques i que analitzava els diferents valors que pogués tenir la documentació (administratiu, fiscal, legal o informatiu i històric), no s'haguessin pogut presentar tantes propostes d'avaluació i tria.

Es va valorar també el factor de relació entre sèries. Així, en el mateix moment que es valorava una sèrie, s'estudiaven les sèries relacionades per presentar-ho tot conjuntament. Si els membres de la Comissió havien de valorar una sèrie d'expedients, els seria més fàcil si alhora es presentava també la sèrie de registre d'aquests expedients. En el cas dels carnets, per exemple, es van estudiar a l'ensens els d'aigua, gas i electricitat perquè, tot i ser diferents, presenten trets comuns.

Procediment d'elaboració

El procediment que s'ha seguit sempre ha estat el d'inducció per part de l'arxiver. És l'arxiver qui, quan identifica una sèrie per avaluar, es posa en contacte amb la unitat administrativa. Llavors es fa una tasca didàctica molt important per demostrar a la unitat la utilitat i l'oportunitat de presentar la proposta. La unitat ha de veure ben

clar que l'esforç tindrà un resultat positiu, no només per a l'Arxiu sinó també per a la mateixa unitat. Les unitats han d'entendre que l'única sortida possible és presentar propostes d'avaluació i tria que permetin anar sistematitzant, de mica en mica, totes les sèries documentals. Com a objectiu, cada sèrie ha de tenir la seva taula d'avaluació documental corresponent que determini durant quant de temps s'ha de conservar a l'arxiu de gestió i a l'Arxiu Central Administratiu, quan s'ha de passar a l'arxiu històric o quan s'ha d'eliminar. Aquesta tasca ha d'implicar tota la unitat i, a part dels tècnics que participen en l'elaboració de l'informe, també és convenient de transmetre l'oportunitat i la conveniència de la proposta al cap de servei i al personal de suport administratiu.

Com a norma general, el tècnic de la unitat i l'arxiver preparen conjuntament un informe complet sobre les característiques de la sèrie, el seu marc legal, l'evolució de la documentació, la documentació relacionada, etc. Aquest informe inclou una valoració de la sèrie i una proposta de conservació o eliminació, d'acord amb el que l'informe diu sobre els valors administratiu, fiscal, legal o històric i informatiu. De vegades, quan la sèrie documental és molt complexa, se sol·licita al responsable dels serveis jurídics de la direcció general afectada un informe jurídic, que acompanya la proposta d'avaluació i tria.

Aquest informe és signat pel director general competent i es trameta al secretari general. Quan l'informe és a la Secretaria General del Departament, l'Arxiu Central Administratiu omple l'imprès de la proposta i la documentació que l'acompanya (informe complementari, informació aclaridora, exemples, legislació, etc.). La proposta, un cop signada per l'arxiver i pel secretari general, es trameta al president de la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació.

Quan arriba la resolució de la Comissió, el secretari general trameta una còpia al director general competent perquè n'estigui informat. A partir de llavors, l'arxiver fa el seguiment per garantir la correcta aplicació de la resolució.

A la intranet de l'Arxiu Central Administratiu del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme hi ha un resum de la base de dades de seguiment de les propostes d'avaluació i tria on hi figuren les taules publicades i les propostes presentades d'interès per al

ARXIUS. Butlletí del Servei d'Arxius

Edita	Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
Redacció	Servei d'Arxius, carrer Portaferrissa, 1, 08002 Barcelona
A/e.	arxius@correu.gencat.es http://cultura.gencat.es/arxius
Coordinació	R. Planes i Albets, A. Magrinyà i Rull
Tipografia	Fotocomposició Merit, SCCL
Impressió	Printing Súra, SL
Tiratge	2.500 exemplars
Dipòsit legal	B-17.466-93
ISSN	1133-3774

Departament. Aquesta informació s'actualitza puntualment quan es produeix una novetat, per a informació del personal del Departament.

Aplicació de les taules d'avaluació documental

L'existència de propostes d'avaluació i tria ha permès a l'Arxiu Central Administratiu del Departament d'Indústria, Comerç i Turisme reduir el volum de documentació, ja sigui enviant-la a l'Arxiu Nacional de Catalunya o eliminant-la.

La presentació de propostes d'avaluació i tria de documentació del Departament ha possibilitat la transferència de més de 9.000 capses de sèries qualificades de conservació permanent a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Pel que fa a l'eliminació de documentació, fins ara s'han destruït més de 4.900 capses, totes de sèries avaluades i qualificades de destrucció total per la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació. Tant si l'eliminació la fa l'arxiu de gestió o l'Arxiu Central Administratiu, l'arxiver fa un seguiment i registra la destrucció a la base de dades corresponent. Quan una empresa externa s'emporta la documentació per destruir, ha d'aportar un certificat en el qual es compromet a eliminar la documentació en la seva totalitat i amb total garantia de confidencialitat. Aquest certificat s'incorpora a l'expedient de l'eliminació.

Les propostes d'avaluació i tria presentades no s'han d'aplicar només a la documentació dels serveis centrals; des de l'Arxiu Central Administratiu s'ha fet un esforç per difondre la feina feta per tal que es pugui aplicar també a la documentació de les delegacions territorials del Departament a Girona, Lleida i Tarragona. Això exigeix una coordinació amb els responsables de la documentació de les delegacions territorials del Departament i amb els responsables dels arxius centrals administratius de les delegacions territorials del Govern i dels arxius històrics corresponents. S'han elaborat informes sobre l'aplicació a sèries concretes de les delegacions territorials de les resolucions de la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació, que serveixin de suport als arxivers territorials.

En definitiva, el Departament d'Indústria, Comerç i Turisme, a tots nivells, ha fet i la seguirà fent una aposta clara per treballar en la prepa-

ració de propostes d'avaluació i tria que permetin sistematitzar al màxim totes i cadascuna de les sèries pròpies del Departament. Les taules d'avaluació documental derivades de les propostes s'integraran, a partir d'ara, en

el quadre de classificació de la documentació del Departament per determinar clarament el cicle vital de cada sèrie documental.

ALFRED GARCIA I PUIG

CRÒNICA

CITRA a Reikjavik

Els dies 9-13 d'octubre del 2001 s'ha celebrat a Reikjavik la XXXV Conferència Internacional de la "Table Ronde des Archives" (CITRA). Es tracta de la reunió anual que aplega els membres delegats del Comitè Internacional d'Arxius del CIA/ICA en reunions sectorials i dels subcomitès que en formen part. A Islàndia, enguany, el tema de debat i de reflexió ha estat "Els arxius i la societat: què conservar? Les transferències i la selecció documental".

Com és sabut, el Servei d'Arxius de la Generalitat de Catalunya és membre de categoria A, en qualitat d'administració d'arxius, i és a aquest títol que hi ha estat present. Alhora, també hi ha estat present l'Associació d'Arxivers de Catalunya i arxivers catalans que formen part del CIA/ICA.

Curs AFCAP sobre avaluació documental

Els dies 18 i 25 d'octubre del 2001 ha estat impartit el "Curs sobre la descripció i avaluació de les sèries documentals de patrimoni, impostos i urbanisme de l'Administració Local", de 13 hores lectives, en el marc de la formació del Departament de Cultura finançada per l'Acord de Formació Contínua de les Administracions Públiques (AFCAP). Era adreçat als tècnics superiors d'arxius de la Generalitat de Catalunya destinats als arxius comarcals. L'objectiu primordial del

curs era d'oferir les eines metodològiques per a l'elaboració d'una proposta d'avaluació documental a partir de la normativa catalana vigent, concretant els procediments i i la forma d'aplicació de les taules d'avaluació documental ja aprovades.

Adquisicions

Mitjançant la partida 671.01/5 del pressupost del Servei d'Arxius d'enguany, han estat comprats, per un import 635.290 de PTA, els fons i documents històrics següents: 3 plànols del projecte de restauració de la catedral de la Seu d'Urgell de l'arquitecte Pasqual Sanz Barrera, de l'any 1904, signats i acolorits, cm 90 x 125; *Llibre ahont estan descrits y continuats los actes fahents per la casa y heretat anomenada lo mas Llobet, scituada en la parròchia de Sant Esteve de Parets* (s. XVII), 90 f., *Libro de los autos de la compra de la casa de Pedro Magaña. Año 1655*, 260 f., *Actes de las casas que poceheixen Ignasi Creus, sastre, y Joseph Creus, botiguer, en lo carrer dels Cambis de esta present ciutat de Barcelona* (1749-1782), 259 f.; 6 documents solts (1277-s. XVIII); fons patrimonial Bogunyà, de Terrassa (s. XV-XIX), 2 capses, 1 llibre i 1 pergamí documental reutilitzat com a bossa per a documents; *Llibre de las rendas y censos que la obra de la iglesia col.legiada y parroquial de Sant Esperit y Sant Pere de la vila de Tarrassa reb tots anys de differentes personas* (1694-1704), [13] + 48 f.

AGENDA

Alt Empordà: *Curs de Tipologies documentals (Testaments, inventaris i encants, capítols matrimonials)*, per J. A. Iglésias i Fonseca a la seu de l'Arxiu Històric Comarcal de Figueres, els dies 10, 17 i 24 de novembre del 2001. És convalidable com a crèdit de lliure elecció pels estudiants de la Universitat de Girona. Per a més in-

formació: AHC de Figueres, tel. 972 67 01 78.

Bages: *Mostra de revistes manresanes del segle XX*, del 14 de novembre a l'11 de desembre del 2001 a la seu de l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa; conferència *Papers. Consideracions entorn a la documentació personal*, per Jordi Torner i Planell, al

Casal de l'Associació de Veïns de les Escudines de Manresa, el dia 16 de novembre del 2001 a les 17 hores. Per a més informació: AHC de Manresa, tel. 93 873 65 25.

Barcelonès: *I Jornada d'Arxivers sense Fronteres (AsF): La protecció del Patrimoni Documental en l'àmbit de la Cooperació Internacional*, 26 i 27 d'octubre de 2001 al Museu Marítim de Barcelona. Per a més informació: 93 402 76 31 i per a la inscripció podeu adreçar-vos a AsF, tel. 93 402 76 38 o bé a l'E.mail: arxivessf@yahoo.es; *Jornades Fonts Orals. La investigació a les terres de parla catalana*, els dies 14 i 15 de desembre del 2001 a la seu del Museu d'Història de Catalunya. Organitzades pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans i la xarxa de municipis de la Diputació de Barcelona.

Per a més informació podeu adreçar-vos a: Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, Sr. Francesc Viso, carrer del Carme, 47, 08001 Barcelona, tel 93 270 16 20, ext. 131 i fax 93 270 11 80, A/e ccepc@iec.es i al Museu d'Història de Catalunya, Sra. Margarida Sala, Plaça Pau Vila, 3 08003 Barcelona, tel. 93 2254 700 i fax 93 2254 758, A/e: msalaa@correu.gencat.es; exposició: *La Guerra Civil Espanyola. Fotògrafs per a la història*, del 10 d'octubre del 2001 al 13 de gener del 2002 al Museu Nacional d'Art de Catalunya, Palau

Nacional. Parc de Montjuïc, 080038 Barcelona. Per a més informació: tel. 93 622 03 75.

Gironès: *Seminars d'Història Rural*, el dia 25 de gener: *Corts, constitucions i món rural (s. XVI)* per Eva Serra i Puig, a la sala del Centre de Recerca d'Història Rural de la Universitat de Girona, Facultat de Lletres, Plaça Ferrater Mora, 1, 17071 Girona. Organitzat per la Universitat de Girona. Centre de Recerca d'Història Rural (ILCC-Secció Vicens Vives).

Primeras jornadas nacionales de gestión del patrimonio local. El Patrimonio Documental, del 22 al 24 d'octubre del 2001 al Palau de Congressos de Còrdova. Organitzades per l'Ajuntament de Còrdova mitjançant l'Arxiu Municipal. Per a més informació: Secretaria de les Jornades: Archivo Municipal de Còrdova, C/ Sanchez Feria, 6, 14003 Còrdova, tel. 957 203 570 i fax: 957 201 329, E-mail: archivo@ayuncordoba.es.

NOUS FONS I DOCUMENTS INGRESSATS ALS ARXIUS

(Juny-agost del 2001)

Arxiu Històric Comarcal de Berga: documentació del Consorci de Formació i Iniciatives de Cercs (1990/2000), 0,1 m lineals; documents de l'Associació Cultural *La Columna Salomònica* (1988-1992), 0,1 m lineals; fons de l'Hospital de Sant Bernabé de Berga (1870- 1957), 0,9 m lineals; un pergami documental contenint la definició de l'empara que la comtessa de Pallars va fer al cavaller Ramon de Peguera (s. XIII); un altre que és la venda d'una casa al carrer dels Menorets Jussà de Berga per la Reverenda de la Comunitat de Preveres de Berga a Jaume Solanelles, 25 de setembre de 1724; venda perpètua de Ramon Solanelles a Pere Jordà d'una casa al carrer dels Menorets Jussà de Berga, 26 de juny de 1759, 11 pàgines; 2 mecanoscrits de l'autor teatral Ramon Vinyes i Cluet (s. XX); *Propuesta de regidores de la Villa i termino de Berga. Corregimiento de Manresa para el año 1786*, foli solt; documentació, cartells i fotografies de l'exposició *Cent anys de pastors (1900-2000)*, 0,15 m lineals i 92 fotografies; 1 cinta de vídeo que recull totes les notícies emeses per TV3 durant l'any 2000 sobre el Ber-

guerdà; 1 cinta de vídeo sobre la inauguració de l'arxiu comarcal.

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: transferència de documentació dels fons de les Oficines Liquidadores dels Registres de Palamós (1996), 3,8 m lineals, i Sant Feliu de Guíxols (1996), 5,5 m lineals; nova transferència de documentació del fons del Consell Comarcal del Baix Empordà, sèrie expedients de secretaria (s. XX), 0,1 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: fons personal de la mestra Francesca Vidal i Comalat (1862/2000), 5 capses, 98 fotografies (1895/1995) i 132 targetes postals (1905/1990); fons personal del mestre Josep Batlle i París (1887/1938), 1 capsa; 365 targetes postals (1965/1985); 26 programes de festes de la comarca (1945/1997).

Arxiu Històric de Girona: 2 llibres de reclamacions dels viatgers de ferrocarrils de via estreta – estació d'Olot del fons de Transports i comunicacions (1921-1948); fons de l'empresa tèxtil Coma Cros dipositat per l'Ajuntament de Salt (1880-1980), 66 m lineals; fons de l'advocat Germán Palomino (1958-1988), 134 capses; documentació personal del polític Sr. Joan Olóriz (1976-1992), 20 capses.

Arxiu Històric Comarcal de Manresa: sisena transferència de documentació del fons de l'Oficina Comarcal del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (1993-1998), 10 m lineals; documentació de Cultura del fons de l'Ajuntament de Manresa (1997-1998), 0,3 m lineals; nou ingrès de documentació del fons de la Casa Caritat de Manresa (1868-1967), 0,3 m lineals i 60 fotografies de M. Lladó amb motiu del actes del centenari de l'entitat (1959); dos llibres de comptabilitat de l'empresa Rosich i Companyia (1899-1928); full de preus de la cereria Miravittles (1972) i 16 reproduccions fotogràfiques (anys 30-60); vídeo reproduint l'entrada de les tropes franquistes a Manresa (2000); un vídeo i un CD de l'homenatge del Dr. Ramon Llatjós (2000).

Arxiu Històric Comarcal de Mataró: fons de la Cambra Agrària Local de Sant Iscle de Vallalta (1925-1993), 1,80 m lineals; 32 documents referits a la família Jofre de Mataró (1614-1919).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: nova transferència de documentació del fons de l'Ajuntament de Montblanc (1993-1999), 8,65 m lineals i 48 capses de trasllat; cartells, programes i fullets de mà editats per la impremta Requesens de Montblanc (1997-2001), 0,10 m lineals; postals i programes publicitaris i d'actes (s. XX), 0,30 m lineals; 1 cinta magneto-fònica amb la banda sonora d'una pel·lícula i 12 pel·lícules de 8 mm referents a Montblanc (1959-1974); dos programes de la Festa Major de l'Espluga de Francolí (1940 i 1941); tres fotografies de la casa pairal del bisbe Cartanyà, de Vilaverd (s. XX).

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: fons de l'Oficina Comarcal del Departament d'Agricultura (1994-1995), 1,7 m lineals; fons de l'Oficina Liquidadora de Lloret de Mar (1997), 15,5 m lineals; fons Mossèn Benet Font (1971), 33 positius fotogràfics.

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, expedients d'urbanisme i planejament del territori (1977-1999), expedients de promoció econòmica (1993-1999) i expedients del Departament d'Esports (1981-2000), 8,5 m lineals; fons del Jutjat de 1ª Instància i Instrucció núm. 2 de Sant Feliu de Llobregat (1978-1979), 27,4 m lineals; 3 vídeos del Baix Llobregat (1998-2000); 15 positius (1890-1900) i 18 imatges digita-

litzades (1890-1959) de Sant Feliu de Llobregat.

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: 3 pel·lícules donades pel seu autor, el Sr. Salvador Badé i Oller, titulades *Solsona en Fiestas*, *Solsonines* i *Solsona en blanc* (1947-1951).

Arxiu Històric Comarcal de Sort: fons patrimonial Casa Mora d'Arrós de Cardós (1565-1971), 0,30 m lineals; dos pergamins documentals de Lluís Bosch, de Llessui, dels anys 1489 i 1572.

Arxiu Històric Comarcal de Tàrraga: fons de l'Ajuntament de Tàrraga, col·lecció de cartells (1998-2000), 540 unitats.

Arxiu Històric de Tarragona: segon lliurament de documentació del fons Ferreteria Socias (1901-1975), 30 m lineals; fons personal de l'advocat Güell Socias (1936-1975), 35 m lineals; fons personal del traductor Josep M. Güell Socias (1940-1975), 1 m lineals;

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: nou lliurament de documentació del fons de l'empresa F. Verdera SA (1933-2001), 6 capses; fons personal Ramon Casals i Vigo (1925-1974), 10

capses; *Llibre de la recepció del oli de la iglésia de Semmenat y lo que cada masia fa a dita iglésia tots anys* (1685-1790), 143 f.

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: fons del Consell Comarcal del Baix Penedès, sèries d'Intervenció (1993-1996), 4,1 m lineals i de Secretaria (1980-2000), 8,8 m lineals.

Arxiu Històric General d'Aran: fons del Consell General d'Aran, sèries de secretaria (1991-1998), 3 m lineals, i del Servei d'Agricultura, Ramaderia i Medi Ambient SARMA (antic DARP i ICONA) (1964-1998), 4,20 m lineals; col·lecció Julio Alvar (s. XX) de 186 dibuixos d'estris rurals de muntanya.

Arxiu Municipal de Palafrugell: fons del Jutjat de Pau de Palafrugell (1874-1999), 7,67 m lineals; fons del Gremi de Sant Pere de Calella (1868-1987), 0,28 m lineals; dos dietaris d'Irene Rocas (1921-1927 i 1928-1930); 39 fotografies d'activitats locals (final s. XIX - primera meitat del XX); 12 programes d'activitats locals (1972-2000); 1 partitura manuscrita de la sardana *Es niu* de Frederic Sirés i 81 partitures editades dels mestres Sirés i Cotcho (s. XX).

NOUS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ DELS ARXIS

(Juny-agost del 2001)

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: inventari de la documentació transferida pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, que inclou documentació del Servei d'Extensió Agrària (1962-1998); catàleg de 1000 cartells de la col·lecció de cartells de l'arxiu comarcal (1901-1996).

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: Març-maig del 2001: catàleg de 561 testaments closos del districte notarial de Figueres (1773-1879). Juny-agost del 2001: inventari del fons *Diòptria. Serveis cinematogràfics i afins de Figueres* (1996-2001); inventari del fons del PSUC-Joventut comunista i altra documentació de la transició política (1976-1982); inventari del fons personal Francesca Vidal i Comalat, mestra de Figueres (1862/2000); actualització de l'inventari del fons de l'Ajuntament de Garriguella (1966-1992).

Arxiu Històric de Girona: inventari de les sèries de llistes cobratòries de rústica i pecuària del fons d'Hisenda

(1957-1989); catàleg de les sèries Ferrocarrils de Via Estreta del fons de Transports i Comunicacions (1882-1988); catàleg de les col·leccions de mapes impresos (1922-2001).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: fons del Consell Comarcal de la Conca de Barberà, inventari de les transferències núm. 10 i 11: expedients per a l'adquisició d'habitatges (1993-1996), expedients per a la rehabilitació d'habitatges (1990-1996), documentació de l'Organisme Autònom de Desenvolupament de la Conca de Barberà (1996-1997) i dels projectes d'obres comarcals (1983-1999); fons del Casal Montblanquí, inventari de la transferència núm. 12: expedients de secretaria i de les diferents seccions de l'entitat (1995).

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: inventaris del segon lliurament de documentació dels fons de les cambres agràries de Breda (1949-1988) i de Riells i Viabrea (1952-1988); inventari del fons patrimonial Can Massaneda de Santa Coloma de Farners (1308-1871).

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: addició als inventaris dels fons dels ajuntaments de Pal·lejà (1963-2000) i de Sant Feliu de Llobregat (1977-2000).

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: inventari del fons personal Joan Rafart i Capdevila (1922-1999) i catàleg de 151 cartells del mateix fons (1955-1997); catàleg de la col·lecció de 98 programes i fullets de temàtica teatral (1946-1997).

Arxiu Històric Comarcal de Sort: inventari del fons de la casa Mora d'Arròs de Cardós (1565-1971).

Arxiu Històric de Tarragona: inventari del fons de la Delegació Provincial d'Informació i Turisme de Tarragona (1943-1984); inventari de la sèrie d'actes públics del Govern Civil de Tarragona (1960-1980); inventari del fons notarial de Vila-seca (1740-1892).

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: inventari del fons de la parròquia de Sant Pere de Terrassa (1570-1933); inventaris, mitjançant la norma ISAD (G), del fons personal Ramon Casals i Vigo (1925-1974), de la col·lecció de documents relatius a l'esperantisme terrassenc (1895-2001) i de la col·lecció de documents de Moviment Obrer a Terrassa i a d'altres poblacions de l'àrea de Barcelona (1964-1978).

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: inventari de les entrades (1976-1994) i sortides (1980-1981) de correspondència de secretaria del fons de l'Ajuntament del Vendrell; inventaris dels fons de l'Ajuntament (1850-1995), del Jutjat Municipal (1849-1986) i de la Prefectura Local del Movimiento (1940-1978) de Bellvei del Penedès.

Arxiu Històric General d'Aran: inventari del fons del Consell General d'Aran (1991-1998).

Arxiu Municipal de Palafrugell: inventaris del fons del Jutjat de Pau de Palafrugell (1874-1999) i del fons personal Francesc Alsius (1936-1977).

BIBLIOGRAFIA

ANDREU, J.; CAMPOS, I.; CANELA, M.; SERRA, J. "Com abordar la gestió dels documents administratius a les empreses: una reflexió des de l'experiència". A: *Item. Revista de biblioteconomia i documentació*. N. 26 (Barcelona, gener-juny 2000), p. 4-15.

Archival Science. International Journal on Recorded Information. Vol. 1. N. 1. Dordrecht – Boston – Londres: Kluwer Academic Publishers, 2001. 127 p.

ArxiBar. Butlletí de l'arxiu municipal de Barcelona. N. 8. Barcelona, juliol 2001. 4 p.

BLESA, Pilar. "La gestió documental integrada en el sistema d'informació museística: l'experiència del MNAC". A: *Butlletí del Museu Nacional d'Art de Catalunya*. N. 4 (Barcelona, 2000), p. 133-144.

BOADAS, Joan; CASELLAS, Lluís-Esteve; SUQUET, M. Àngels. *Manual para la gestión de fondos y colecciones fotográficas*. Girona: CCG Ediciones – CRDI Ajuntament de Girona, 2001 (Biblioteca de la imatge; 3). 426 p. + un CD.

Butlletí Informatiu de l'Associació d'Arxivers de Catalunya. N. 13. Barcelona, juny-setembre 2001. 4 p.

"Clara Plaxats, arxiviera del Monestir de Santa Maria de Pedralbes". A: *Zona Alta. La revista de Barcelona*. Any. 16. N. 252 (Barcelona, 17 setembre 2001), p. 22.

Comma. International Journal on Archives. N. 2001.1-2. París: Conseil-

International des Archives, 2001. X + 260 p.

CORTÈS ESCRIVÀ, Josepa; PONS ALÓS, Vicent. *Catàleg de l'arxiu dels Boil de la Scala, senyors de Manises (Arxiu Històric Municipal de Sueca)*. València: Universitat de València. Departament d'Història de l'Antiguitat i de la Cultura Escrita, 2000 (Instruments de descripció; 2). 250 p.

Diversos autors. *Guía del Archivo del Reino de Valencia*. València: Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura i Educació. Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, 2000 (Biblioteca Valenciana). 113 p.

FONTANALS, Reis. "La documentació sobre Catalunya del Centre des Archives Diplomatiques de Nantes". A: *Recerques. Història, economia, cultura*. N. 39 (Barcelona, 1999), p. 193-204.

GONZALVO i BOU, Gener. *Cartes d'Escornalbou i Poblet. Un epistolari d'Eduard Toda a Agustí Duran i Sanpere (1922-1940)*. Poblet - Tàrraga: Central de Disseny Tàrraga SL, 2001. 108 p.

GRAU i PUJOL, Josep M.T. "El fons personal del selvatà Eufemià Fort i Cogul a Tarragona". A: *El Pont Alt. Grup de Joves Verge de Paret-Delgada*. Any XXI. N. 87 (La Selva del Camp, setembre 2001), p. 9-11.

GRAU i PUJOL, J.M.T.; GÜELL i JUNKERT, M. «Arxius i arxivística a les comarques tarragonines. Un balanç finimilenari. Història i producció bibliogràfica». A: *Historia i documenta. Revista de divulgació històrica i dels fons documentals de l'Arxiu Històric Comarcal. Valls (Alt Camp)*. N. 6 (Valls, setembre 2001), p. 45-160

MIDDLETON, Bernard C. *Restauración de encuadernaciones en piel*. Madrid: Clan Editorial, 2001 (Artes y oficios del libro). XIX+305 p.

PEÑUELAS i REIXAC, Lluís. *El pago de impuestos mediante obras de arte y bienes culturales: la dación de bienes del Patrimonio Histórico Español*. Madrid - Barcelona: Marcial Pons, 2001. 239 p.

SERRAMIÀ i CENDRA, Jordi. "Les empreses de serveis en arxius: la millora de la qualitat en l'avenç cap a l'oficina sense papers". A: *Item. Revista de biblioteconomia i documentació*. N. 28 (Barcelona, gener-juny 2001), p. 55-68.

TORNER i PLANELL, Jordi. "Inventari del fons documental de l'entitat municipal descentralitzada de Ca-

nalda (Odèn)(1973-1993)". A: *Canalda 1.100 anys: 901-2001*. Canalda: Entitat Municipal Descentralitzada de Canalda, 2001, p. 129-133.

TORRAS I SERRA, Marc. *Els pergamins de cal Fàbrega de Cererols*. Súria - Manresa: Ajuntament de Súria - Centre d'Estudis del Bages, 2001 (Temes de Súria; 1). 196 p.

VEDREÑO ALBA, M.C.; TORRES FAUS, F.; NAVARRO CAMPOS, M.P. *Castalla. Guia de l'Arxiu Municipal*. València: Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura i Educació. Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques, 2000 (Organització i conservació del Patrimoni Documental Valencià; 14). [24] p.

Paral·lelament continuà la seva producció periodística, assagística, literària i com a traductor. D'aquesta època destaquem la novel·la *La nissaga dels Astruc* i les traduccions de *Madame Bovary* (1965), de Gustave Flaubert, *La Nàusea* (1966), de Jean Paul Sartre, i *Una mort molt dolça* (1966) de Simone de Beauvoir. Malgrat que Ramon Xuriguera féu algunes breus estades a Catalunya, la seva mort va impedir-li el retorn definitiu i de reintegrar-se a la vida cultural del nostre país.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA

El fons documental Ramon Xuriguera i Parramona: la recuperació del llegat d'un escriptor català de l'exili en el centenari del seu naixement

Dins de la seva línia d'actuació per la recuperació de la documentació de l'exili, entre els mesos de setembre i novembre de 1999 l'Arxiu Nacional de Catalunya va dur a terme l'operació de repatriació de la documentació de l'escriptor Ramon Xuriguera i Parramona, conservada fins aquell moment a París i Brageirac (Perigord). L'operació ha culminat amb la donació de tot al fons a la Generalitat de Catalunya, juntament amb els drets d'explotació de la documentació, efectuada el 31 d'octubre de 2001 en el curs d'un acte d'homenatge a la figura i l'obra de l'escriptor, en el centenari del seu naixement, celebrat al Palau de la Generalitat i presidit pel Molt. Hble. President.

De les terres de ponent a l'exili

Nascut a Menàrguens (Noguera) el 1901 i mort a Brageirac el 1966, Ramon Xuriguera estudià la carrera de mestre i exercí com a tal a Camarassa i Lleida. En aquesta ciutat inicià la seva activitat com a periodista, col·laborant amb diverses publicacions fins que l'any 1926 esdevingué director de la revista "Lleida". Entre 1928 i 1930 va viure a París, on realitzà estudis artístics i fou corresponsal de "La Publicitat" i "Mirador". Retornat a Lleida, fou director del diari republicà "La Jornada" i publicà les seves primeres obres literàries: el recull de contes *Espills dormits* (1932) i les novel·les *Volves grises* (1932), *Desordres* (1936) i *Destins* (1938). Així mateix, s'inicià en la tasca de traductor al català de la literatura del moment amb la publicació de la traducció de *Els infants terribles* (1934), de Jean

Cocteau, i la publicació de la traducció de *Masako* (1935), de Kikou Imamura.

Essent a París també s'introduí en l'activitat política a través dels contactes mantinguts amb els exiliats de la dictadura del general Primo de Rivera, fruit dels quals fou la publicació del conjunt d'assaigs i reportatges titulat *Els exiliats acusen* (1930). A la capital francesa també conegué Joan Casanovas i Maristany, futur conseller en cap de la Generalitat i president del Parlament, del qual esdevingué amic, home de confiança i biògraf. En el moment de la proclamació de la II República, Ramon Xuriguera n'esdevingué secretari i l'acompanyà en tots els càrrecs polítics que ocupà.

El 1934 guanyà, per oposició, una plaça d'oficial del Parlament i en iniciar-se la guerra civil dedicà tots els seus esforços a les tasques de promoció cultural de la reraguarda dins de l'Associació d'Escriptors Catalans, de la qual fou uns dels membres fundadors, i a través de les seves col·laboracions amb el Comissariat de Propaganda. Posteriorment, establert a França, Ramon Xuriguera exercí de professor de llengua castellana, primer a Brageirac i després a París, i desplegà una gran activitat de promoció de la cultura catalana. Fou membre de l'associació Cultura Catalana, un dels responsables de la represa d'Edicions Proa i membre constituent del Patronat de Cultura Catalana; col·laborador habitual dels Jocs Florals, molt especialment dels celebrats a París el 1959; organitzador de les emissions radiofòniques en català efectuades des de Ràdio París entre els anys 1958-1964; i delegat a París d'Òmnium Cultural.

El fons documental

La major part de l'obra assagística i literària de Ramon Xuriguera produïda a l'exili ha restat inèdita, fet que dona un gran valor al fons recuperat ja que és on es conserva la major part d'aquesta producció. El seu contingut és el següent:

- Documentació identificativa.
- Activitat professional. Documentació sobre les emissions radiofòniques catalanes de Ràdio París. 1958-1964.
- Activitat creativa. Es tracta del primer gran apartat del fons, dins del qual es conserva el manuscrit de *Volves grises*, dues versions mecanografiades de *Desordres*, el manuscrit de *Destins*, l'original mecanografiat de *Les origines du mouvement catalan*, l'original mecanografiat de *La pintura catalana*, diverses versions mecanografiades de *La nissaga dels Astruc*, l'original mecanografiat de *Tres nits*, els originals mecanografiats de les traduccions de *La nàusea* i *Una mort molt dolça*, el manuscrit de *Estudis sobre la Renaixença*, el manuscrit *Jacint Verdaguer. L'home i l'obra*, l'original mecanografiat de *Relacions catalano-occitanes de Mistral ençà*, així com diversos reculls d'obres curtes i d'articles literaris.
- Correspondència dels anys 1920-1960.
- Activitat política. Aquest és el segon gran apartat del fons, que inclou el manuscrit de *Casanovas. Quinze anys de política catalana*, documentació del Consell Nacional Català, l'original mecanografiat de *La crisi del nostre temps* i un ampli recull de diversos escrits i articles polítics, tant publicats com inèdits.
- Activitat associativa. Documentació del Patronat de Cultura Ca-

talana Popular, documentació i originals presentats als Jocs Florals de París de 1959, documentació de la delegació d'Òmnium Cultural a França i dels Amis de les Arts, de Brageirac.

- g) Documentació relativa al traspàs de Ramon Xuriguera (1966).
- h) Obra aliena. Articles d'autors diversos sobre literatura (1929-1935), poemes de Jaume Agelet Garriga i d'Elisabeth Barret-Browning i guió d' *El retorno. Sendero de paz. El hijo pródigo*.
- i) Dossiers temàtics. Escrits i notes sobre escriptors, documentació de Producciones Duran i sobre teatre, dansa i cinema. Anys 40.
- j) Reculls de premsa sobre l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929, el 6 d'octubre de 1934, les finances de la Generalitat (1935), esdeveniments polítics (1937-1939), artístics i sobre escriptors.
- k) Arxiu gràfic. 400 fotografies, aproximadament, de caràcter familiar, de la guerra civil i d'actes en què participà Ramon Xuriguera

Biblioteca: 900 llibres, aproximadament, de literatura i política.

Publicacions periòdiques: publicacions catalanes de l'exili i diverses revistes artístiques franceses.

La recuperació de tot aquest conjunt, que ocupa 20 metres lineals de prestatgeria, ha de permetre la difusió d'una obra que les circumstàncies històriques no han permès que fos coneguda pel públic al qual anava destinada. L'any del centenari del naixement de Ramon Xuriguera, aquest és el millor homenatge que se li pot retre.

LORENÇ CODERN I BOVÉ

Ingressos (juny-agost del 2001)

Àrea dels fons Històrics: *Fons d'empreses:* Lluch y Cia. Empresa de duanes, llibres d'actes, de major i de comptabilitat, documentació administrativa i biblioteca (1881-1992), 7 metres lineals; FIAT, conveni d'assistència tècnica signat amb l'Institut Nacional d'Indústria (INI), (1948), 0,1 metres lineals. *Fons personals i familiars:* Marta Pessarrodona, documentació sobre Gabriel Ferrater: correspondència, obra original i escrits sobre la seva trajectòria (1968-1997), 0,1 metres lineals; Tomàs Carreras i Artau, documentació patrimonial de les famílies Carreras i Bonmatí, obra original, correspondència i publica-

cions (1701-1954), 10 metres lineals.; Marc-Aureli Vila, obra original, correspondència i biblioteca (segle XX), 25 metres lineals; Família Granell, plànols i altra documentació del mestre d'obres Jeroni Granell Mundet i de l'arquitecte i vitraller Jeroni Ferran Granell Manresa (segles XIX i XX), 1,5 metres lineals. *Fons patrimonials:* Família Carreras (Barcelona), documentació sobre l'administració de diverses baronies i patrimonis (segles XVIII-XIX), 8 metres lineals. *Fons d'associacions i fundacions:* Col·legi d'Advocats de Barcelona, llibres registres de col·legiats, documentació de la Comissió de Deontologia i altra documentació administrativa (1838-1991), 28 metres lineals. *Col·leccions:* col·lecció de manuscrits i documents solts, llibre de comptes dels dipòsits bancaris de Paula Montfart, vídua d'Esteve Montfart, i els seus successors (1614-1665).

Àrea dels fons d'imatges, gràfics i audiovisuals: Francesc Macià: 1 plànol signat per Francesc Macià com a comandant enginyer de Lleida (1903); Maquinista Terrestre y Marítima: 103 fotografies aèries de la factoria de Santa Perpètua de la Mogoda i 22 cintes magnetofòniques de les juntes generals (anys 80); 29 plànols sobre el plet pels terrenys de la Ciutadella de Barcelona; 5 fotografies de l'Emigració Catalana a Sudamèrica; família Granell: 11 diplomes, 89 dibuixos, 304 plànols i 56 fotografies; Tomàs Carreras i Artau: 13 diplomes, 13 dibuixos i 1 plànol de terreny a Anglès; Marc-Aureli Vila: 68 fotografies, 16 vídeos, 1 cinta magnetofònica, 2 diplomes i material editat per la Generalitat (mapes de Catalunya); Marquesos de Castelladosrius: 1 fotografia de Fèlix de Sentmenat i Güell, 2 diplomes i 1 plànol de Ca N'Orlondo; Gregori López i Raimundo: 5 vídeos, 10 cintes k7 i 300 fotografies; Marta Pessarrodona: 30 fotografies.

Nous instruments de descripció: (juny-agost del 2001)

Àrea dels fons de l'Administració: inventari i catalogació de la documentació de la Generalitat de Catalunya que es troba a l'Arxiu del Nacionalisme de la Fundació Sabino Arana. Després de la seva identificació i delimitació dels dos fons d'aquesta documentació, Generalitat de Catalunya (II República) –7 unitats- i Generalitat de Catalunya (Exili) –26 unitats, s'ha treballat en la seva descripció i digitalització. S'han obtingut 29.203 imatges repartides en 21 cd, de les quals,

25.166 imatges –17 cd- corresponen al fons Generalitat de Catalunya (exili). Inici de la revisió i correcció de les descripcions i elaboració i redacció de les guies dels fons i els catàlegs a nivell d'unitat documental composta (expedient/dossier). Inici de la redacció d'un catàleg a nivell documental simple (peça documental) de les sèries de correspondència amb exiliats que es troben en el fons corresponent a l'exili. Fins ara s'han descrit més de 2.400 cartes, equivalent al 40 %.

En el projecte de redacció d'una guia de fons de l'Arxiu, l'AFA ha redactat les fitxes de 31 fons, de les que destaquen les del fons Institut Escola (fons 57), Caixa de Jubilacions i Subsidis, Mutualitat Laboral (fons 111), Escola d'Alts Estudis Mercantils (fons 140), Institut de Batxillerat Verdaguier (fons 147), Delegació Provincial a Barcelona del Ministeri d'Educació i Ciència (fons 186), Govern Civil de Barcelona (fons 216), Escola d'Administració Pública de Catalunya (fons 232), Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (fons 245), Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya (fons 283), Departament d'Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya (fons 296), Reial Audiència de Catalunya (fons 398), Delegació Provincial a Barcelona del Ministeri de Sanitat i Seguretat Social (fons 421), Serveis Tècnics d'Agricultura (fons 487) i Delegació Provincial a Barcelona del Ministeri de Comerç i Turisme (fons 500).

Àrea dels fons històrics: inventari definitiu del fons José Luis Milà y Sagnier, comte del Montseny (1939-1993).

Crònica d'activitats:

Exposicions: *Cambra fosca* (1936-1946). *Imatges de Catalunya dels fotoperiodistes Brangulí i Cartells de la República i la Guerra Civil*, a Rosario, Mendoza (Argentina); *Retorn dels Arxius de la Generalitat de Catalunya: documents de la guerra i l'exili conservats pel PNB a la Fundació Sabino Arana*, a la seu de l'ANC, des del 19 de maig.